Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францисканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Реклямаціи неопечатанѝ вольнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 208. Вторникъ 17 (29) вересня 1891. **Рôкъ I.**

Є. Вел. Цѣсарь въ Празѣ.

Важне и велике торжество обходять теперь Чехи, бо гостять въ своѣй столици Найяснѣйшого нашого Монарха Є. Вел. Цѣсаря Франца Іосифа. Вагу сеи монаршои гостины въ Чехахъ, не хочемо тутъ розбирати, нагадаємо хиба лишь то, зъ якъ великою пильностію слѣдили уже вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ якъ Чехи такъ и Нѣмцѣ за всѣлякими вѣстями о сѣй гостинѣ и якъ неразъ вказувано на то, яко на многозначный фактъ, коли появилась вѣсть, що Є. Вел Цѣсарь не приѣде, або зновъ на то, коли появилась вѣсть, що Є. Вел. Цѣсарь все таки вôдвѣдає ческу выставу. Се послѣдне стало ся вже фактомъ.

Є. Вел. Цѣсарь выѣхавъ ще въ пятницю вечеромъ до Праги въ супроводѣ ґен.-адъютантôвъ ґр. Пара и Больфраса и двохъ адъютантôвъ прибôчныхъ. Ґр. Таффе задля недуги не мôгъ выѣхати зъ Цѣсаремъ; поѣхавъ лишь мін. ґр. Шенборнъ напередъ.

Въ Празѣ було вже все приготовлене на повитанє Найясн. Монарха. Вôдъ 5 год. рано панувавъ въ суботу въ мѣстѣ незвычайный рухъ. На улицяхъ, котрыми мавъ переѣзджати Є. Вел. Цѣсарь, уставились були несчисленнѝ товпы народу. На двôрци зелѣзницѣ явились: Мін. ґр. Шенборнъ, намѣстникъ ґр. Тунъ, маршалокъ краєвый кн. Льобковичь, головнокомандуючій ґен. ґр. Ґріне зъ ґенераліцією, бурмістръ Шольцъ зъ цѣлою радою громадскою, комітетъ выставы краєвои зъ своимъ президентомъ ґр. Цедвіцомъ и богато другихъ достойникôвъ. Скоро лишь Найясн. Монархъ появивъ ся, повитали Єго всѣ грôмкими окликами: „Hoch!“ и „Слава!“ а Цѣсарь промовивши кôлька слôвъ до намѣстника и подавши руку мін. ґр. Шенборнови и декотрымъ другимъ достойникамъ, оглянувъ почетну компанію войска. Коли музика перестала грати, приступивъ бурмістръ Шольцъ и повитавъ Є. Вел. Цѣсаря именемъ мѣста промовою, котру розпочавъ по чески а закôнчивъ по нѣмецки, а въ котрôй высказавъ велику радôсть всѣхъ жителѣвъ мѣста изъ сеи гостины и завѣрявъ о непохитнôй вѣрности и преданности для Монарха всѣхъ жителѣвъ безъ вымки. На ту промову вôдповѣвъ Є. Вел. Цѣсарь насампередъ по нѣмецки:

„Прибуваючи до столицѣ мого улюбленого королѣвства Чехъ, приймаю зъ радостію завѣреня преданности и непохитнои вѣрности, якѝ вы тутъ высказали именемъ людности. Складаю Вамъ за то Мою цѣсарску подяку. Добро и благо сего красного, бо богато вывѣнованого краю и его жителѣвъ суть предметомъ Моеи вôтцѣвскои печаливости. (По чески): Зъ занятемъ слѣджу змаганя, стремлячѝ до дальшого розцвѣту Моеи королѣвскои столицѣ и сподѣваю ся, що выстава, котра теперь причинила ся такъ много до оживленя мѣста, буде заохотою до дальшого дѣланя и принесе мѣсту та краєви тревалый хосенъ. Нехай стовежова Прага буде завсѣгды для всѣхъ еи жителѣвъ щасливо процвѣтаючою вôтчиною.“

Вôдповѣдь Монарха приняли всѣ ентузіястичными окликами: „Hoch!“ и „Слава!“ По короткôй розмовѣ въ двôрскôмъ сальонѣ на двôрци вôдъѣхавъ Є. Вел. Цѣсарь до градчиньского замку а по дорозѣ витали Єго ентузіястично товпы народу. Бувъ то правдивый походъ тріюмфальный. Повозы двôрскѝ могли лишь дуже поволи порушати ся. Що надзвычайно сподобалось Монарсѣ и глубоко Єго тронуло, то було то, що вже о такъ раннôй порѣ зôбрало ся на Єго повитанє множество школярикôвъ, котрѝ, утворивши довгій шпаліръ, витали Монарха зъ великимъ одушевленємъ. Є. Вел. Цѣсарь сказавъ до намѣстника: „Було для Мене особливо радôстною несподѣванкою, що такъ велике число дѣтей явило ся о такъ раннôй порѣ повитати Мене зъ такимъ одушевленємъ.“

При головнôмъ входѣ на Градчинъ повитали Є. Вел. Цѣсаря: Найд. Архікн. Францъ Фердинандъ, кард. Шенборнъ, ґр. Гогенльоге и ґр. Волькенштайнъ. О 9 год. розпочались авдієнціи. Є. В. Цѣсарь принимавъ насампередъ Найдост. Архікняг. Марґарету, вôдтакъ духовеньство, шляхту, маршалка краєвого, бурмістра Шольца и репрезентантôвъ рады громадскои, а вôдтакъ ще многихъ другихъ достойникôвъ и репрезентантôвъ духовныхъ и свѣтскихъ. Приймаючи шляхту высказавъ Монархъ свое вдоволенє зъ того, що она такъ численно явила ся а бурмістрови Шольцови подякувавъ за хороше принятє. Авдієнція закôнчилась около першои годины.

Синодальнѝ засѣданя.

Оногди подали мы списъ членôвъ трехъ комісій синодальныхъ, оголошеныхъ пôдчасъ инавґураційного торжества Синоду, котрѝ мають радити въ комісіяхъ, а вôдтакъ результаты своихъ нарадъ предкладати на повныхъ засѣданяхъ цѣлого синоду. Суть то именно: комісія о б р я д о в а пôдъ предсѣдательствомъ

19

Чародѣйный кафтанъ.

Оповѣданє Кольомана Міксата.

(Дальше).

Було то на першій ярмарокъ (бо вôдъ коли бувъ кафтанъ, то Кечкеметъ и ярмаркôвъ назадъ домагавъ ся), старый Пінтей заглядавъ по будахъ та бѣгавъ за людьми, що були прилично одягненѝ, а скоро лишь де попавъ на якого выднѣйшого чоловѣка, такъ заразъ заспѣвавъ ему по давному:

— Въ имени благородного пана Максима Лестяка, старшого начальника мѣста Кечкемету! Маю честь просити васъ добродѣю, щобъ були ласкавѝ потрудитись до нашого ратуша, и докинути тамъ и свое мудре слово до нашои рады для добра нашого народу. Не годить ся, щобъ вы не послухали.

Отъ и заразъ зловивъ вôнъ такъ высоко ученого пана Павла Бирчака зъ Сеґедину, дотепного Франца Бальоґа зъ Сентеша, котрого заставъ въ господѣ вже при шестôй склянцѣ. (Але вôнъ и такъ придасть ся). Вôдтакъ приклекавъ вôнъ Стефана Торду зъ Чеґледу, що продававъ медôвники, а що старшій начальникъ говоривъ и про Туркôвъ, то взявъ вôнъ зъ собою и довгобородого моллаха Челебіта зъ Буды, що продававъ астраханьскѝ смушки, а котрый радъ бы бувъ, щобы всѣ чорты забрали тѝ мѣста, де судьѣвъ мотузкомъ ловлять. Сповнивши такъ даный ему приказъ, зайшовъ вôдтакъ до стайнѣ въ ратуши, вычиставъ тамъ и вычесавъ карого, давъ ему трохи вôвса, осѣдлавъ и давъ опôсля до Лестякôвъ знати, щобы старый вже выбиравъ ся въ дорогу.

Старый Лестякъ посунувъ легкимъ крокомъ до ратуша, де вже судъ бувъ зôбравъ ся, старшій начальникъ придавъ до него ще двохъ радныхъ, Гаврила Пороснокого и Аґостона Крістофа, а самъ яко семый бувъ предсѣдателемъ. Коли побачивъ свого батька, пôславъ Пінтея зъ громадскою печаткою до Цінны по ключь, вôдтакъ выймивъ кафтанъ изъ зелѣзнои скринѣ, а два раднѝ помагали старому надягнути его на себе. Така бачите була урядова церемонія.

— Идѣть же, тату, въ имя Боже.

На дворѣ заложивъ вôнъ ноги въ стремена, выпнявъ ся, надувъ ся и задеръ голову до горы, якъ справдешный рицарь. Чужѝ люде, що були на ярмарку, позбѣгали ся, цѣкавѝ побачити батька могучого начальника, що на своѣмъ худощавôмъ тѣлѣ мавъ той славный на весь свѣтъ кафтанъ. Кечкеметскѝ мѣщане усмѣхаючись, поздôймали капелюхи, а дѣти кричали:

— Віватъ, віватъ, Лестякъ-бачі!

Дехто шептавъ изъ зависти:

— Щасливый батько, щасливый чоловѣкъ!

И дѣйстно, вôнъ теперь бувъ щасливый. Цѣлыми грудьми вдыхавъ въ себе пахучій воздухъ. Карый не ишовъ а танцювавъ гордо пôдъ нимъ. Зъ маленькихъ городцѣвъ передъ хатами усмѣхались до него корчѣ ясміну та ліліи, а зъ вôкна таки его хаты вымахувала до него Цінна бѣлою хусточкою. Десь и его неспокôй щезъ, вôнъ не чувъ ся анѣ утомленымъ анѣ зворушенымъ. Звѣстно, бо якъ передъ самою битвою перестає бояти ся. А вôнъ ступавъ теперь до бою, ему здавало ся, що чує вже якъ трублять: „Ступай напередъ, до славы!“

Коли такъ старый щезавъ въ туманѣ курявы на дорозѣ, сидѣли раднѝ зъ старшимъ начальникомъ спокôйно и слухали, якъ свѣдки та позываючѝ оповѣдали цѣлу нудну історію о займленю череды овець. Оденъ або другій радный ажь позѣвавъ вôдъ тои пустои бесѣды.

Тыхъ панôвъ мало то що обходило, що тамъ за мѣстомъ стоявъ голодный ворогъ. Дулю ему! Ворогъ то теперь така справа, якъ зъ тою бабою на торзѣ, на котру треба насварити. До сего не треба бôльше якъ лишь одного чоловѣка и палицѣ, а до тамтого одного чоловѣка и кафтана.

Лишь старшій начальникъ не мôгъ чогось высидѣти спокôйно на своѣмъ крѣслѣ, вôдъ коли въ заступництвѣ калґайского султана прийшовъ Олай-беґъ и своимъ соколинымъ окомъ споглядавъ по судьяхъ, а наконець

еп. дра Юліяна Пелеша; комісія дисциплінарна, пôдъ предсѣдательствомъ еп Куйловского и комісія наукова, пôдъ председательствомъ архіпресвитера Сѣнгалевича

Комісии тû вôдбуваютъ свои засѣданя, кожда окремо, въ будынку гр. кат. духовнои семінаріи, а въ ихъ нарадахъ бере живу участь Впреосвященый Митрополитъ. Такъ переробленый и пôдготовленый матеріялъ въ комісіяхъ приходить на повне явне засѣдане цѣлого синоду.

Перше торжественне явне засѣдане синоду вôдбуло ся власне вчера, т. є. въ недѣлю въ церквѣ св. Юра.

Передъ 9 годиною зъ-рана при звукахъ побожныхъ пѣсень явили ся передъ церквою св. Юра процесіи всѣхъ церквей львôвскихъ и деякû зъ поблизькихъ селъ, въ супроводѣ многихъ побожныхъ христіянъ, котрû прибули зъ поза Львова на се рѣдке торжество. Точно о 9-ôй год. зôбране священьство почало ґреміяльно наповняти церковъ, процесіи уставились на середъ церкви одна побôчь и позадъ другои, у входовыхъ дверяхъ явили ся два священики, котрû зробили проходъ серединою для владикъ. По сѣмъ почали входити до церкви крилошане и достойники всѣхъ трехъ капітуль въ святочныхъ ризахъ, за ними оба епископы станіславôвскій и перемыскій, ажь вкôнци самъ Впреосвященый Митрополитъ а принѣмъ по правици архіеп. Чяска. Всѣ три нашû владики були въ своихъ мітрахъ, святочныхъ ризахъ, зъ жезлами въ рукахъ; архіепископъ Чяска въ багрянôй мантіи а на головѣ мавъ прехорошу та богато высаджену дорогими каменями инфулу, котра значно рôжнить ся вôдъ инфулъ тутешныхъ латиньскихъ епископôвъ; въ рукахъ тримавъ жезлъ. Въ дверехъ при входѣ подавъ Впреосвященый Митрополитъ архіепископови кропило, а сей, идучи идъ престолови кропивъ свяченою водою зôбраный въ церквѣ народъ.

Для архіепископа Чяски поставлено престолъ зъ бальдахімомъ въ лѣвôй сторонѣ напротивъ престола митрополичого, де сидѣвъ на звычайнôмъ мѣсци Митрополитъ. Оба епископы заняли приготовленû для нихъ мѣсця коло архіеп. Чяски въ той способъ, що заразъ коло архіепископа сидѣвъ епископъ дръ Пелешь, а коло него еп. станіславôвскій, Куйловскій. Оба епископы мали асисту, зложену зъ самыхъ деканôвъ вôдповѣднои епархіи, а архіепископъ Чяска мавъ асисту въ священикахъ Копыстяньскôмъ и Дольницкôмъ.

Торжественну службу Божу вôдслужили всѣ три владики и архіпресвитеръ Сѣнгалевичь зъ асистою крилошанъ всѣхъ трехъ капітулъ, а передъ царскими вратами діяконували оо.: Кордуба, деканъ бережаньскій и Лопатыньскій, катихитъ львôвскій. Проче священьство заняло мѣсця за крилошаньскими сталями и передъ престоломъ Матери Божои мѣсце заставлене крѣслами, вôдки выпрятано лавки.

Впреосвященый Митрополитъ выголосивъ прекрасну проповѣдь вôдъ престола въ мітрѣ не тематъ слôвъ Евангелія: „Кая бо польза человѣку, аще міръ весь пріобрящетъ душу же свою отщетитъ!“ Проповѣдь сю выголосивъ Впреосвященый въ чистôмъ языцѣ народнôмъ дуже популярно, примѣнюючи єи до зôбраного народу и священьства, що зъѣхалось на синодъ.

При кôнци величавого богослуженя оповѣстивъ парохъ церкви св. Юра зъ амвоны, що по богослуженю вôдведуть процесіи владикôвъ и архіепископа Чяску до митрополичои палаты. Скоро лишь почали выходити владики зафилювала церква а здвиги народу почали товпитись до дверей, и въ кôлька хвиль була церковь порожна а здвигъ народу наповнивъ цѣле подвôрє архіепископскои палаты.

По пôвгодиннôмъ выпочинку зôбрались знову всѣ участники синоду у внутрѣ церкви св. Юра, зъ владиками на чолѣ зачинивши за собою дверѣ и радили тамъ ежь до 4-ои год. зъ полудня. Товпы цѣкавыхъ облягали докола церковь, вычѣкуючи та наслухуючи по пôдъ дверѣ, поки ихъ ажь не вôдчинено, а тогды широкою лавою почали пхати ся до середины церкви, розглядаючи ся пильно на всѣ стороны, товъ бы шукали якогось видимого результату нарадъ.

Переглядъ політичный.

Патентомъ цѣсарскимъ зъ дня 24 вересня склкикана Рада державна на день 8 жовтня с. р.

Зъ Вѣдня доносять, що на послѣднôй конференціи міністрôвъ постановлено збôльшити число официрôвъ низшои ранґи, а также мала показати ся необходима потреба збôльшити и станъ войска въ часѣ мира. Въ Австро-Угорщинѣ не збôльшавъ ся презенційный станъ войска водъ 20 лѣтъ, хочь людность значно збôльшила ся.

„Fremdenblatt“ доказує, що подорожь Є. Вел. Цѣсаря до Чехъ не позôстане безъ вплыву на мирне сожитє обохъ народôвъ въ сѣмъ краю.

Царь ѣдучи на похоронъ вел. княг. Алєксандры Павловны до Мосвы выбравъ найкоротшу дорогу черезъ Берлинъ и задержавъ ся тутъ въ нѣмецкôй столици, однакожь выпросивъ ся вôдъ всякого принятя офіціяльного. Зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ не стрѣтивъ ся вôнъ нѣгде, що впрочôмъ середъ теперѣшныхъ обставинъ и не мало бы нѣякого значѣня.

Про голодъ въ Россіи одержали нѣмецкû ґазеты застрашаючû вѣсти. Нужда середъ селянъ стає тамъ чимъ разъ гôрша, бо и бараболя не зародила. На збôжу показалась тамъ якась муха, котру тамъ звуть „совка“, а котра мае бути ще страшнѣйша, якъ въ Нѣмеччинѣ т. зв. „геска муха“. Въ астраханьскôй губерніи гинуть люде цѣлыми селами зъ голоду, а въ нижно-новгородскôй губерніи убиваютъ родичѣ свои дѣти и живлять ся ихъ тѣломъ. Въ Сибѣри выбухли непокои, котрыхъ головною причиною то, що урядники при будовѣ сибѣрскои зелѣзницѣ обходять ся зъ робôтниками дуже не полюдскû. Робôтники збунтувались и побили урядникôвъ и ажь войско мусѣло робити порядокъ.

До „Times-a“ доносять зъ Парижа, що Россія мае заключити зъ Персією якійсь договôръ, пôсля котрого Персія станула бы фактично пôдъ протекторатомъ Россіи. Також носить ся Россія зъ гадкою сполучити всѣ ханаты середнои Азіи пôдъ своєю верховною властію.

Новинки.

— **Громадѣ Томановичѣ** въ повѣтѣ мостискôмъ дарувавъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову школы.

— **Именованя.** Є. Вел. Цѣсарь зволивъ вселаскавѣйше именувати віцеконсуля, посѣдаючого титулъ и характеръ консуля въ Софіи, ґр. Леонарда Старженьского, консулемъ въ Ясахъ, а канцелярійному секретареви консуляту, баронови Каролеви Вайсъ-Тайфенштайнови надати вселаскавѣйше титулъ и характеръ віцеконсуля. — Ц. к. краєва Рада шкôльна именувала дѣйстными учителями и учительками: Стан. Ґурку при школѣ етатовôй въ Залужу; Ивана Максимовича при школѣ етат. въ Вôльшаници; Рудольфа Похмарского при школѣ етат. въ Мриголодѣ; Ивана Бѣсякевича при 4-клясовôй школѣ мужескôй въ Коросиѣ; Ксаверу Поляньску при школѣ філіяльнôи въ Лѣшни; Иванину Вікторову при школѣ двоклясовôй въ Розвадовѣ; Вільгельміну Кефферміллеръ при школѣ етатовôй въ Мацошинѣ.

— **Зъ выбору доповняючого** на члена повѣтовои Рады въ Товмачи, зъ круга сѣльскихъ громадъ, выйшовъ Петро Атаманюкъ, радный громады Долины.

спытавъ, котрый то зъ нихъ той славный старшій начальникъ Максимъ Лестякъ, — а Аґостонъ на то показавъ єму лôктемъ на конець стола....

— Не може бути, — заморкотѣвъ Олай-беґъ, покивуючи головою.

— А таки я той самъ, Максимъ Лестякъ,— вôдозвавъ ся на то старшій начальникъ ледви слишнымъ голосомъ.

Але великій беґъ муркотôвъ таки гнѣвливо:

— Або менѣ очи зайшли полудою вôдъ того часу, коли мы пôвтретя року тому назадъ, бачили ся зъ собою въ моѣмъ таборѣ, або вашôй благородности хтось голову пôдмѣнявъ.

— Ба, дарма, чоловѣкъ, бачите, старѣє ся.

— Впрочôмъ я принѣсъ вамъ письмо. Письмо то писавъ самъ калґайскій султанъ, солоденькими якъ мѣдъ словами:

„Любый мôй сыну, хоробрый
Максиме Лестяку!

Прошу тебе покарай тыхъ пажерливыхъ вовкôвъ, бо коли не дашь вôдстрашаючого примѣру, то вѣрь менѣ, що твои люде готовû ще украсти менѣ турбанъ зъ головы. Я бы дуже тѣшивъ ся, колибъ ты пôславъ менѣ хочь оденъ кôшь зъ вôдрѣзаными головами (розбôйникôвъ стане и на два). Я вже давно не мавъ тои приємности любувати ся вôдрѣзаными головами Кечкеметцѣвъ. Мому послови, Олай-беґови, котрый дасть вамъ всѣлякихъ поясненѣ, вôддайте всяку честь.

Остаюсь твоимъ могучимъ володѣтелемъ и приятелемъ.

Кримскій віце-ханъ (калґайскій султанъ)“.

Лестякъ прочитавъ наборзѣ письмо и змѣшавъ ся, а вôдтакъ пôдсунувъ єго судьямъ, щобы они видѣли, якъ делікатно обходять ся монархи зъ кечкеметскимъ старшимъ начальникомъ.

Тымчасомъ спостерѣгъ вôнъ, и ставъ ажь по самû уха червоный, що Олай-беґъ не спускає зъ него ока и все чогось єму дуже приглядаєсь. Вôнъ сидѣвъ якъ на шпилькахъ пôдъ тымъ немилымъ поглядомъ; до того причиняло ся ще и то, що переслухуванє свôдкôвъ вело ся вже цѣлû годины та що въ сали була велика задуха. Єму почала крутити ся голова и якъ разъ хотѣвъ вôнъ передати предсѣдателство Пороснокому, коли на дворѣ роздавъ ся страшный крикъ зъ якогось переполоху и доходивъ улицями чимъ разъ близше та стававъ такъ великій, що ажь вôкна дрожали.

Судьѣ скочили перепудженû до вôконъ але и заразъ блѣдû якъ смерть вôдскочили вôдъ нихъ. Карый бѣгъ просто до ратуша а на нѣмъ сидѣвъ привязаный до него старый Лестякъ въ кафтанѣ — але безъ головы. Зъ тулуба капала кровь. Кôнь и кафтанъ були повнû крови.

IX.

Пороснокому стало дубомъ волосє на головѣ.

— Страхъ!

Старшій начальникъ припавъ лицемъ до стола и плакавъ.

— Непонятно:— запримѣтивъ Олай-беґъ, коли єму сказали, що старый бувъ въ кафтанѣ въ вôддѣлѣ войска великого везира.

Панъ Аґостонъ кинувъ ся розважати начальника.

— Ходѣть панонько зъ вôдси, ходѣть. Розпустѣмъ судъ. Тажь такій великій смутокъ, якій васъ стрѣтивъ, переходить и границѣ обовязку.

Максимъ лишь задрожавъ и обтеръ собѣ сльозы зъ очей.

— Ще маю силу. Не уступлю ся зъ вôдси доки не вôдомщу ся за мого батька. Того не зробили въ турецкôмъ таборѣ.

Вôнъ приказавъ заразъ занести тѣло до дому и тамъ єго обмыти. Двохъ же людей мало заразъ сѣсти на конѣ и гнати за кровавымъ слѣдомъ, доки ажь не знайдуть головы и не выяснять цѣлои загадочнои справы.

— **Товариство „Просвѣта“** збогачуєсь щоразъ новыми членами. На засѣданю дня 21 вересня принявъ выдѣлъ „Просвѣты“ новыхъ 93 членôвъ.

— **На фондъ будовы руского театру** у Львовѣ приславъ о. Антôнъ Лаврôвскій, парохъ зъ Одрехова 25 зр.

— **Огнѣ**. Въ послѣдныхъ дняхъ лучили ся въ краю слѣдуючи случаѣ огнѣвъ. Въ Гриновцяхъ, повѣта товмацкого, згорѣла корчма и двѣ сусѣдни хаты; шкода въ части убезпечена выносить 2000 зр. Въ Хотилюби, повѣта чешанôвского, згорѣло зъ 12 на 13 н. с. вересня 23 загородъ селяньскихъ. Шкода зовсѣмъ убезпечена на 10.000 зр. Огонь пôдложила пяна селянка зъ мести на свого зятя. Въ Микулинцяхъ пôдъ Снятиномъ погорѣли будынки на фôльварку арендарѣвъ жидôвъ; шкода коло 25.000 зр. въ значнôй части убезпечена. Въ Найдорфѣ, повѣта дрогобицкого, згорѣла одна загорода господарска; шкода коло 2000 зр. въ части убезпечена. Въ Завидовичахъ, повѣта городецкого, знищивъ огонь 9 загородъ; шкода коло 5600 зр. въ части убезпечена. Въ Свидовѣ коло Тлустого погорѣли дня 19 с. м. 3 господарства селяньски зъ добуткомъ сегорôчнымъ. Неубезпечена шкода выносить 1500 зр.

— **Змѣна властителя.** Добра Обозовиско, въ повѣтѣ бережаньскôмъ, набувъ вôдъ спадкоємцѣвъ бл. п. гр. Келестины Завадскои п. Маріянъ Лѣщиньскій зъ Мушкотôвки.

— **Про жѣночу освѣту** дбають Сербинѣ троха лѣпше, якъ нашѣ Русинки, бо дбають практично. Сими днями умерла въ Шабацѣ жѣнка купця, Миловановичева, и записала весь маєтокъ въ высотѣ 100.000 франкôвъ на основанє высшои женьскои школы въ Шабацѣ.

— **Торговцѣ людскимъ тѣломъ.** Сими днями арештували власти въ Стрыю Лейбу Швама и єго жѣнку Ернестину, котрѣ занимали ся торговлею молодыми дѣвчатами. Ся дика торговля выкрылась въ слѣдуючій способъ: Передъ чотирма роками взявъ бувъ Швамъ сироту дѣвчину Аделю Рехтшафенъ до себе въ служôу. По якôмсь часѣ жѣнка Швама вôдвезла єи до Пешту и вôддала агентови, котрый заплативъ за ню въ Стрыю Швамови на руку 500 зр. Аґентъ повѣзъ єи дальше до Костантинополя, де вôддавъ дѣвчину до якоись треторяднои каварнѣ. Та чудомъ майже, при помочи австрійскои амбасады удало ся Аделѣ Рехтшафенъ по чотирохъ лѣтахъ вôдтамъ ся выдобути. Прибувши до Стрыя въ страшно нужденнôмъ ставѣ, дѣвчина розказала цѣлу рѣчь тамошнымъ властямъ, котрѣ заразъ приарештували Швама и єго жѣнку. Швамъ бувъ вôдъ кôлькохъ лѣтъ властителемъ фіякрôвъ и покойовымъ кельнеромъ въ готели пôдъ „Чорнымъ орломъ“; — въ тôмъ готели мавъ своє огидне гнѣздо торговлѣ живымъ тѣломъ людскимъ.

— **Всячина зъ Буковины.** Ледви чи єсть другій край въ нашôй монархіи, въ котрôмъ бы было тôлько всѣлякихъ нещасливыхъ пригодъ, убійствъ, самоубійствъ и всѣлякого рода злочинôвъ, якъ на Буковинѣ. Отъ яка купа представляєсь намъ вѣстей зъ вôдтамъ за послѣдныхъ кôлька днѣвъ: Въ Межибродахъ вôдтяла пила въ тертаку робôтникови Гричукови три пальцѣ а єго самого втягнула пôдъ трамъ. Тяжко покалѣченого вôдставлено до шпиталю въ Черновцяхъ. Въ самыхъ Черновцяхъ повѣсивъ ся бувъ въ мѣскôмъ городѣ челядникъ шлюсарскій Антôнъ Ліхтъ на деревѣ, але мулярскій челядникъ Байтель, що туды переходивъ, вôдтявъ єго завчасу. Ліхтъ такъ за то розсердивъ ся, що зловивъ Байтля и добре єго оббивъ, а коли той вырвавъ ся и ставъ втѣкати, то Ліхтъ ще догодивъ єму камѣнємъ. Челядникъ рѣзницкій Захарьюкъ у рѣзника Маха пôдрѣзавъ собѣ горло, бо родичѣ хотѣли єго вôдобрати вôдъ Маха и дати до другого рѣзника. Шинкареви Ицикови Фриліхови утекла жѣнка. Въ Хлѣвцяхъ кинувъ ся селянинъ Миронюкъ до керницѣ и утопивъ ся. Въ Вашкôвцяхъ надъ Черемошемъ повѣсивъ ся селянинъ Юрко Бриндзей. Въ Новоселици згорѣла на поли 5-лѣтна дитина, що грала ся коло огню. Дитина кричала, але родичѣ, що були далеко вôдъ неи, не чули, бо вѣтеръ дувъ въ противну сторону. Коли они вернули до ватри, застали вже лишь страшно попаленого трупа зъ своєи дитины. Въ мѣсточку Боянахъ задусивъ селянинъ Меланчукъ въ ночи свою жѣнку. Вôнъ кинувъ ся на ню, коли она спала и доты дусивъ за горло, доки она не перестала жити. Меланчукъ вôдтакъ утѣкъ. Коли рано на плачь дѣтей збѣгли ся люде, застали на постели лишь трупа а коло него троє заливаючихъ ся сльозами дрôбныхъ дѣточокъ. Въ селѣ Мацлôвцяхъ пхнувъ ножомъ парубохъ Юрко Поповичь свого товарища Ивана Городенчука и забивъ єго изъ зависти, що дѣвчина, котру вôнъ любивъ, танцювала лишь зъ Городенчукомъ та зъ нимъ розмавляла.

Всячина.

— **Старый и новый порохъ.** Хто вынайшовъ порохъ? Далеко лекше сказати — говоривъ дръ Лепсіюсъ въ своѣмъ вôдчитѣ про порохъ на зъѣздѣ природослѣдителѣвъ въ Таллѣ — хто єго не вынайшовъ, бо рѣчь певна, що єго не вынайшовъ анѣ нѣмецкій монахъ Бертольдъ Шварцъ, котрому навѣть поставлено памятникъ въ Фрайбурзѣ анѣ другѣ учени, якъ візантійскій писатель Маркусъ Грекусъ, котрый вже въ 12 столѣтю згадує про порохъ. Порохъ знали вже Хинцѣ и робили єго зъ салітры, вугля и сѣрки. Вôдъ Хинцѣвъ научились робити порохъ Арабы а вôдъ Арабôвъ Греки, котрѣ робили т. зв. „грецкій огонь“. Той огонь кидали они въ глиняныхъ або зелѣзныхъ горшкахъ на ворога, або пускали єго въ довгихъ мѣдяныхъ рурахъ на ворожѣ кораблѣ. Але ту мѣшанину держали они въ великôй тайнѣ и кара смерти грозила тому, хто бы єи бувъ выявивъ.

Ажь въ кôлька сотъ лѣтъ познѣйше стали Арабы уживати пороху, котрый бувъ зовсѣмъ подôбный до теперѣшного, бо на 67 салітры брали до него 11 частей сѣрки а 22 частей вугля (на сто частей новѣйшого пруского пороху бере ся 10 частей сѣрки, 16 частей вугля а 74 частей салітры). Але велику силу пороху пôзнали люде ажь тогди, коли стали уживати єго до ракетъ; були то довгѣ вузкѣ руры отвертѣ на однôмъ кôнци и набитѣ порохомъ, котрый пôдпаленый гнавъ руру въ гору. Зъ того часу стали вже порохъ уживати до стрѣляня. Въ Фльоренціи стали въ 1326 р. робити першѣ металевѣ каноны и зелѣзнѣ кулѣ. Въ 1338 р. фабриковано въ Франціи порохъ до ужитку противъ Анґлійцѣвъ. Въ битвѣ пôдъ Кресі въ Франціи 1346 р. мали Анґлійцѣ вже три каноны. Въ Нѣмеччинѣ фабриковано порохъ першій разъ въ 1344 р. въ Авґсбурзѣ. Наконець прогнали Французы новою артілеріею Анґлійцѣвъ а Турки розбили въ 1453 р. канонами мури Константинополя и лишь черезъ то єго взяли.

Але до ручного оружя стрѣльного почавъ уживати ся порохъ доперва въ минувшôмъ столѣтю, коли до рушниць придумано ще баґнеты (бойонеты, вôдъ мѣста Байонъ въ Франціи, де ихъ вынайдено); до того часу мусѣли стрѣльцѣвъ заступати ще списоносцѣ, котрѣ списами здержували ворога, щобы стрѣльцѣ могли тымчасомъ набити свои рушницѣ. Набиванє було такъ трудне, що стрѣльцѣ мусѣли уставлятись въ 37 лавъ; коли перша лава выстрѣлила утѣкала взадъ и тамъ набивала а тымчасомъ стрѣляла друга, третя и т. д.; перша могла ажь тодѣ станути знову до фронту, коли всѣ 36 выстрѣляли. За пруского короля Фридриха почали вже головно лишь карабінъ уживати до бою, а Наполеонъ I клавъ вже велику вагу на цѣльнôсть стрѣляня. Щобы цѣльнôсть збôльшити, почали чимъ разъ зменшати каліберъ. Въ 14 столѣтю були карабіны, котрыхъ люфа мала 35 міліметрôвъ въ промѣрѣ; въ 17 столѣтю мали мушкеты вже лишь 18 и пôвъ міліметра; въ 1847 р. мавъ францускій карабінъ лишь 17 и пôвъ мілім. Наконець заведено майже всюды 14-міліметровый каліберъ. Карабіны набиванѣ зъ заду були знанѣ вже въ 1860 р., але ажь пруско-австрійска война зъ 1866 р. показала ихъ велику важнôсть.

Чимъ бôльше зменшувано каліберъ, тымъ бôльшою показувалась потреба придумати такій порохъ, котрый бы маленьку кулю и при меньшôй скôлькости пороху гнавъ єи зъ такъ великою силою, щобы лінія, котрою куля летить не ишла въ каблукъ, лишь о скôлько можна просто. Здавалось, що то зробить стрѣльна бавовна, котру вынайшовъ Шенгавзенъ въ Базилеи въ Швайцаріи 1846 р., котрый въ мѣшанинѣ салітровои и сѣрковои кислоты (шайдвасеру и вітріолю) розпустивъ бавовну и дôставъ черезъ то матерію, котра выбухла зъ страшною силою. Але стрѣльна бавовна показалась нездалою, бо разъ она вѣтрѣла скоро а вôдтакъ дуже легко запалювалась и выбухала зъ такою силою, що не мала часу вылетѣти зъ люфы и розсаджувала єи. При кôнци сороковыхъ рокôвъ удалось австрійскому ґенералови Ленкови улѣпшити бавовну стрѣлну черезъ то, що вôнъ вынайшовъ бувъ способъ добре єи очищувати; але коли въ маґазинѣ пôдъ Вѣднемъ выбухло одного разу двѣста тысячѣвъ кільоґрамôвъ бавовны стрѣльнои, то вôдъ того часу перестали тутъ робити всякѣ дальшѣ пробы.

Але Анґлійцеви Абелеви удалось такъ улѣпшити стрѣльну бавовну, що єи можна дуже добре переховувати и що она навѣть мокра може ще при помочи стрѣльного живого срѣбла запалити ся. Тою новою матеріею наповняють теперь торпеды (прилады военнѣ, котрѣ пускають ся попôдъ воду и они самѣ плывуть пôдъ корабель, та тамъ выбухають и высаджують єго у воздухъ); але хочь торпеды мало що не сто лѣтъ вже знанѣ, то однакожь першій разъ ужито ихъ сего лѣта въ чілійскôй войнѣ, пôдчасъ котрои партія президента Бальмацеды высадила у воздухъ корабель партіи народнои.

Дальше розходилось о то, щобы придумати такій порохъ, котрый бы не давъ дыму. Першѣ Французы взялись до того и придумали такій порохъ зъ нікріновои кислоты, зъ котрого, якъ згорить, не робить ся вже дымъ, що має въ собѣ частинку вугля и салѣтры, лишь пара водна, котра заразъ щезає. Але и сей порохъ не давъ ся довго держати. Ажь шведскому инжинірови Нобелеви удалось вынайти найлѣпшій порохъ. Вôнъ дôйшовъ до того, що стрѣльна бавовна даєсь розпускати въ олѣйковатôй нітроґліцеринѣ (мѣшанинѣ зъ салітревои кислоты, званои звычайно шайдвасеромъ и ґліцеріны, олѣю, що вôдходить при робленю мыла). Стрѣльна бавовна стає тогды желятиновата (гижковата) и зъ неи даєсь робити найлѣпшій бездымный порохъ. Після того кôлько розпустить ся бавовны стрѣльнои можна мати слабшій або сильнѣйшій порохъ, такъ, що оля кождого рода карабінôвъ можна робити инакшій порохъ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Прага 28 вересня. Въ суботу бувъ Є. В. Цѣсарь на выставѣ, а вечеромъ въ ческôмъ театрѣ. Вчера принимавъ Цѣсарь на авдієнціи бурмістра зъ Ліберца. На дворскôмъ обѣдѣ були вчера мѣжь иншими Шмейкаль и Ріґеръ.

Парижь 28 вересня. При вôдкрытю памятника для ґен. Федгерба зазначивъ Рібо въ своѣй промовѣ миролюбивôсть Франціи але заразомъ и велику вагу дружбы Россіи.

— А здоймѣтъ зъ него кафтанъ и принесѣть сюды, — додавъ Пороспокій.

Незадовго потôмъ принѣсъ Пінтей зъ плачемъ кафтанъ.

Олай-беґъ и моллахъ Челебітъ кинулись заразъ цѣлувати єго крайчикъ, але коли приступили до него, то беґъ ажь скрививъ своє поганє лице.

— Кленусь аллахомъ, що то не правдивый кафтанъ! На нѣмъ нема знаку Шейкъ-илъ-ислама.[1])

Моллахъ Челебітъ зложивъ руки на охрестъ на груди и повторивъ задуманый:

— То не свята одѣжь.

Кечкеметскѣ мѣщане, котрѣ то все чули, выдивились здивованѣ на старшого начальника.

— Зрада! — крикнувъ Аґостонъ Крістофъ.

[1]) Найвысша духовна власть турецка.

(Дальше буде).

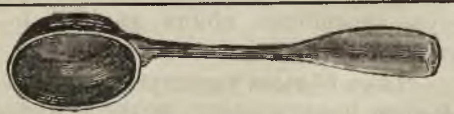
Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

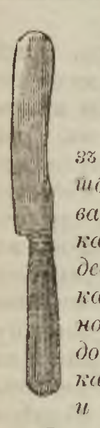
АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає:

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестильованый, дуже добре дѣлаючій противо зафлегмленя, остроты крови, недокровности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр.

Хиньске срѣбло

зъ найславнѣйшои фабрики и въ найлѣпшôмъ, одинокôмъ родѣ, фасонъ гладкій, тревалый и красный. Ложка зр. 1·42, ложечка 73 кр., нôжь зр. 1·42, вилки зр. 1·42, десеровый ножикъ 1·05, вилки 1·13, ложечка до чорнои кавы 55 кр., пôдставки пôдъ ножѣ дюжинъ зр. 3.50, 5·40 и 7·20, ситко до гербаты 75 кр. Также суть лѣхтарѣ, канделябры, тацы, етажеры, цукорницѣ и т. п. Цѣны сталѣ. Цѣнники на жаданє.

Казіміръ Левицкій,

Львôвъ, улиця Трибунальска.

Головный складъ для Галичины.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

Горбата російска. — Самовары Тульскі.

поручають:

Предметы служачі до ужитку церковного и домового, ôдповѣдни на **выправы слюбни, подарунки**, у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репарацiи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 1—1.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЬ

аптикарь у Львовѣ (улиця Жовкôвска, побôчь рампы) поручає:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхіасъ и параличахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 марта 1891.

Вп. Бронилавъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплексію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко официяліастъ приватный и зôставати зъ моєю родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, якй менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотону“**, препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровля Леопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣємъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

Грудни зѣля Д-ра Зебургера

противъ кашлю, душности, нежиту и т. п.

Цѣна фляшки 20 кр.

SANS RIVAL MAGASIN GORSET DE PARIS

у Львовѣ Пляцъ Галицкій ч. 15.

въ гмаху Банку гипотечного поручає правдиви паризкй **Горсеты дамски** найновшого фасону теперѣшного севону: зъ короткимъ бедромъ и долгимъ станомъ à la Siréne C. P. à 3·50, 4·50, 5·—, 6·50, шари, креме и бѣли. — Nouveautes Corset Stefanie à 3·50, 4·—, 5·—, Brykle на 5 гузиковъ. — Corset Kirass 36—38—40 цтм, довгій, франц. нитяный Дрелихъ à 3, 3·50, 4, 5, 6. — Corset Panzer 34—36 цтм. довгій франц. нитяный Дрелихъ à 2·50, 3, 4, 5.

Всякй части рôжнои величины суть завше на складѣ вôдъ 1.50—20 зр.

Всякй замовленя зъ провинціи выконують ся якъ найскорше.

Найдешевшимъ и найпевнѣйшимъ

жереломъ

заосмотреня ся въ правдиву добру и безпечну невыбухаючу

НАФТУ

єсть головный Маґазинъ Міончиньского у Львовѣ,

Сикстуска 47.

Цѣнники на жаданє высылає ся оплачено.

Въ мѣйскôмъ бюрѣ,

(готель Жоржа), выдає ся **карты объѣздни,** котрй приносять знижку 25—30% за звычайными білетами.

Тоже выдає ся **звычайни карты** подорожни на лінію Кароля-Людвика по оригінальнôй цѣнѣ.

Мѣйске бюро Кароля-Людвика Зелѣзниця.

Іосифъ І. Ляйнкауфъ.

Понеже новою уставою торговельно-промысловою строго заборонено домокружну продажь вещей церковныхъ обѣзджаючимъ по селахъ и мѣсточкахъ, всякй вещй церковнй, якъ фелоны, хоругвы и прч. спродавати, — проте поручає:

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ АНТОНІЯ СТАХІЕВИЧА

въ Тернополи,

Всечестнѣйшому Духовеньству, Брацтвамъ церковнымъ велико заосмотреный складъ матерій церковныхъ на фелоны и спродає по цѣнахъ зниженыхъ **фелоны** (свѣтлй, багряни, зелени и чорни):

зъ вовняного найлучшого адамашку по зр. 30, 34, 40,
зъ пôвшовковыхъ матерій французкихъ по зр. 45, 52, 58, 65.
зъ шовковыхъ матерій французкихъ по зр. 70, 80, 90. 100 и висше.

Хоругви брацкй зъ вовняного найлучшого адамашку зъ вышитыми крестами по зл. 20. зъ образами по зл. 30. — **Хоругви шовковй** по зл. 70 и 75.

Всяку утварь церковну, якъ шалѣ до монстранціи, бурсы, дальматики, стихарѣ и прч. въ великôмъ выборѣ на складѣ.

Направы фелонôвъ принимає ся.

Упрашамъ всякй замовленя впростъ до торговлѣ моеи адресувати. На желанє высылаю готовй церковнй до выбору, або прôбки матерій.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГИПОТЕЧНОГО

купує и спродає

всякй ефекта и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жаднои провизіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

4½% листы гипотечнй.	**4%** пожичку пропинаційну галицку.
5% листы гипотечнй преміованй.	**5%** „ „ буковиньску.
5% листы гипотечнй безъ преміи.	**4½%** пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
4½% листы Тов. кредитового земс.	**4½%** пожичку пропинаційну угорску.
4½% листы Банку краєвого.	
4½% пожичку краєву галицку.	

4% угорскй Облигаціи индемнизаційнй,
котрй то паперѣ контора вымѣны Банку гипотечного всегда купує
и продає **по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.**

Увага: Канторъ вымѣны Банку гипотечного пріймає ôдъ Вп. купуючихъ всякй **выльосованй, а вже платни мѣстцевй** паперѣ цѣннй, якъ також **купоны за готôвку, безъ всѣлякои провизіи, а противно замѣсцевй,** лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ. за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жолкôвска (коло заставы).

Терпите ломанє руки або ноги, рванє, гостець, ревматизмъ, котрй вамъ особенно долягають въ порѣ вогкôй дощевôй?

Читайте якъ помагає въ такихъ терплѣняхъ:

EXCELSIOR

Подяка. Всч. п. Брониславъ Виткевичь, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Всечестности мои найсердечнѣйшй слова подяки за Вашъ дѣйстно чудесный *Excelsior*. Страшнй терпѣня, якй выдержавъ я зъ кождою змѣною воздуха, довгй лѣта треваючй болѣ въ костяхъ нôгъ, котрымъ нѣ одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôднятй, по натертю кôлькохъ фляшокъ **„Excelsior“**-а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане тревати буде якъ довго жити буду, а першимъ єи вôдгомономъ най будуть тй слова моеи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891. **Антоній Гордыньскій.**

Такихъ подякъ получивъ вынаходець „Excelsiora“ тысячѣ — бо кождому помагає скоро и разъ на всегда.

Спроваджувати можна найменьше 2 фляшки, котрй коштують по 60 кр. в. а. разомъ 1 зр. 20 кр. — Треба надôслати 1 зл. 50 кр. т. є. за 2 фляшки „Excelsiora“ оплату почтову и опакованє.

Прошу адресовати **В. Виткевичь,** аптикарь, **Львôвъ-Пôдзамче.**

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.